

Sv. Jozef

19. marca 2023 ✚ Svätec týždňa

Zlato leží hlboko pod zemou a drahocenné perly sú ukrytéorskými vlnami. Príroda ukrýva svoje poklady ľudskému oku, kým veci chatrnejšej ceny ponecháva akoby pohodené na cestách. A čo vidíme v prírode, to isté nachádzame aj okolo duchovného sveta.

Najvznešenejšie cnosti a najvyššie duchovné zásluhy, síce známe Bohu, zostávajú utajené pred ľuďmi, naopak cnosti menej veľké a zásluhy obyčajné bývajú známe a na očiach každému. Tak je to aj so sv. Jozefom.

On, o ktorom Písmo sväté hovorí tak krátko, patrí medzi najväčších a božskému trónu najbližších svätých. Lebo ako Panna Mária blahoslavená je medzi ženami, tak aj sv. Jozef blahoslavený je medzi mužmi, pretože ho Boh vyvolil za ochrancu a pestúna svojmu jednorodenému Synovi, za láskyplného druha jeho panenskej matke, a vyvolil ho za hlavu Svätej rodiny. V celom kresťanstve je po menách Ježiš a Mária najviac oslávené meno sv. Jozefa.

Prečo Boh tomuto sv. mužovi preukázal toľké vyznamenanie, to nám prezrádza Písmo sväté jediným, ale významu plným slovom, keď hovorí, že to bol «muž spravodlivý». Toto slovo obsahuje v sebe najvyššiu chválu, ktorú mu udeľuje sám Duch Svätý a neznamená ono nič menej, než že sv. Jozef bol muž celou svojou povahou čistý, cnostný a zvlášť láskyplný.

John Everett Millais: *Malý Ježiš v dome svojich rodičov, Márie a Jozefa*

zdroj: wikimedia commons

Sv. Jozef pochádzal z pokolenia Dávidovho, jeho otec sa volal Jakub. Žil v mládeneckom, panensky čistom stave v Nazarete, malom galilejskom mestečku a živil sa tesárskym remeslom. V tom istom mestečku žila, celkom utiahnutá od sveta, bohobojná a veľmi pobožná panna, ktorá, pochádzajúc takisto z pokolenia kráľa Dávida, volala sa Mária. Pretože u Židov všetko otcovské požehnanie a všetky božské sľuby spočívali na rodoch, preto Židia pre udržanie rodu najväčšiu váhu kládli, a vstúpením do stavu manželského ukazovali svoju nábožnú túžbu, mať podiel na Božích zaslúbeniach.

Tak aj sv. Jozef a panna Mária vyvolili si tento stav. Ale u Židov neuzavieralo sa nikdy manželstvo bez predbežného zasnúbenia a sobáš nasledoval potom vždy až po dlhšom čase. V čase po zasnubách a pred sobášom ženích nesmel svoju nevestu navštíviť, či s ňou hovoriť. A práve v tomto čase, prv než by bol sv. Jozef doviedol svoju blahoslavenú nevestu k sebe do domu, počala ona z Ducha Svätého.

Upadol teda následkom toho do najtrápnejšieho nepokoja, nevediac však ešte vtedy, že ona pod srdcom nosí Syna Božieho, očakávaného Spasiteľa sveta. Ale pretože to bol muž spravodlivý a o Márii, svojej vyvolenej neveste vedel, že je samá čistota a nevinnosť, nedokázal vo svojom svedomí o nej zle zmýšľať, ba tým menej, aby jej tým zapríčinil u ľudí zlú povesť a učinil ju tak nešťastnou.

Preto, hoc by mal právo vydať ju súdu, pretože mu bola nevesta, nemohol sa k tomu ako spravodlivý muž odhodlať, svedomie sa v ňom proti tomu búrilo. Zaumienil si preto, že ju prepustí potajomky, potichu a bez súdu poslať jej list, ktorým svoje zasnúbenie s ňou rozvážuje. Avšak Boh nenechal dlho sv. Jozefa v tejto trápnej neistote. Neočakávane zvestoval sv. Jozefovi anjel Pána, že Mária stane sa matkou Syna Božieho, zachovajúc tak aj velebnú cnosť čistoty aj slávu nepoškvrneného panenstva, aby si ju teda bez rozmýšľania vzal za manželku.

Gerard Seghers: *Sen sv. Jozefa*

zdroj: wikimedia commons

Ako veľké potešenie to bolo pre sv. Jozefa! Veď aj on už dlho a túžobne očakával Vykupiteľa. S najväčšou úctou a s najčistejšou láskou vzal hneď Máriu ako manželku pod svoju ochranu a uviedol ju k sebe do domu. Týmto ochránil blahoslavenú Pannu proti nepravým jazykom, a ostal pri nej ako verný spoločník, pestún a vychovávateľ Ježiša Krista v neporušenej čistote a úplnej zdržanlivosti. Mária totiž večnú čistotu sľúbila Bohu a podľa jej príkladu aj sv. Jozef to isté učinil. Mária a Jozef tak žili v pokoji a šťastí vo svojom chudobnom dome – Jozef zaobchádzal s Máriou s najväčšou úctou a s najsrdečnejšou láskou staral sa o všetky jej potreby. Najväčším potešením bola mu myšlienka, že už skoro bude môcť uzrieť milostivú tvár božského Vykupiteľa.

Jeho túžba blížila sa deň po dni k naplneniu. O niekoľko mesiacov po sobáši cisár Augustus vydal prísny rozkaz, aby sa uskutočnil súpis ľudu v celom cisárstve a každý bol povinný dostaviť sa do toho mesta, skadiaľ jeho rod pochádzal, ku zápisu. Jozef a Mária, súc obaja potomkami Dávidovho rodu, išli do Betlehema. A keď potom pri veľkom návale ľudu v meste nemohli nájsť nocľah, utiahli sa vonku za mestom do jaskyne, ktorá slúžievala pastierom za nocí ako maštaľ.

Tu blahoslavená Panna porodila božské Dieťa Ježiš, a sv. Jozef bol prvý, ktorému sa dostalo tej veľkej milosti, že toto najkrásnejšie Dieťa, aké kedy svet videl, svojimi očami vidieť, na svojich ramenách chovať mohol. Nebeský Otec vložil mu akoby sám Dieťa do náručia ako najdrahší poklad a ustanovil ho za strážcu, ochrancu, pestúna a vychovávateľa. A Jozef plnil povinnosti tohto úradu so všemožnou vernosťou. Štyridsiaty deň po Ježišovom narodení šiel Jozef s Pannou Máriou a s božským Dieťaťom do Jeruzalema, aby ho tam obetoval Pánu. Z Jeruzalema vrátil sa späť do Betlehema. No sladký pokoj a neskalenú radosť požíval len krátky čas. Kráľ Herodes striehol dieťaťu na život.

A keď raz Jozef ležal ponorený v obcerstvujúcom spánku, zjavil sa mu anjel a takto ho oslovil: «Vstaň, vezmi Dieťa aj jeho Matku, odšahuj sa do Egypta a zostaň tam, pokiaľ ti nepoviem.» A on vstal a začal s prípravami na odchod; nemyslel pri tom ani na ďalekú cestu, ani na obtiažne putovanie, nepýtal sa na príčinu, pretože pravá poslušnosť nepozná otázky: prečo a načo, a ako dlho. Po zdĺhavej púti prišiel do Egypta. A až keď kráľ Herodes zomrel, bolo mu opäť naložené, aby sa vrátil do Izraelskej zeme. On to aj učinil a prebýval zatiaľ v meste Nazaret. O niekoľko rokov neskôr putoval s Máriou a dvanásťročným Ježišom do Jeruzalema na veľkonočné sviatky. Tu ostal Ježiš tri dni v chráme. Jozef a Mária, nájduc ho po dlhom a strachu plnom hľadani, vrátili sa do Nazaretu späť.

Guido Reni: *Sv. Jozef a dieťa Ježiš*

zdroj: wikimedia commons

Sv. Jozef bol manželom Panny Márie a pestúnom Ježiša podľa zákona, ale on ním bol aj v duchu lásky. V Márii videl nielen to, čo iní manželia vidia vo svojich manželkách – totižto milú ženu, útlú matku, vernú spoločníčku – v jeho očiach bola ona omnoho viac: vyvolená Pána, najčistejšia, najsvätejšia panna, najvznešenejšia medzi ženami, matka božskej milosti a lásky. V Ježišovi videl nielen to, čo iní otcovia vidia vo svojich synoch – svoju nádej, oslavu svojho rodu, potešenie a pomoc na starobu. To všetko myslieť o Ježišovi bolo by bývalo málo. Sv. Jozef v ňom videl oslávenie izraelského ľudu, osvietenie pohanov, spasenie a vykúpenie sveta. Preto sa aj neúnavne staral – s úplnou oddanosťou a sebazaprením – o Matku aj Dieťa.

Ako potomok kráľovského rodu, vykonával tesárske remeslo a vykonával ho s láskou, pretože pracoval pre Máriu a Ježiša. Oni jedli z jeho chleba, pili z jeho pohára a šatili sa z toho, čo si on vyslúžil. Za nich pracoval

vo dne v noci, v potu svojej tváre, a myšlienka na nich posilňovala ho, keď pod ťažobou práce prichádzali na neho mdloby; pot rinúci sa mu z tváre považoval za perly pre svoj budúci poklad v nebi, jeho dielňa bola mu rajom, pretože tam prebýval s ním Ježiš: a kde Ježiš prebýva, tam všade je šťastie a raj, kde však Ježiša nieto, tam aj paláce, zlatom sa skvejúce, sú len žaláre bez opravdivého šťastia.

Už k prvým ľuďom Hospodin v raji takto hovoril: «V potu tvojej tváre budeš obrábať zem a požívať tvoj chlieb;» a od tých čias, po mnoho tisíc rokov roní sa človeku pot po lícach, ale je tu veľká otázka, či sa on roní z lásky k Bohu a z lásky k Ježišovi, alebo len z lásky k svetu? Drahocenné sú potné kropaje, ktoré prelievame vo vernom plnení našich povinností z lásky k manželke, k dieťaťu a k tým, ktorých nám Boh zveril, takýto pot občerstvuje a oživuje nás akoby nebeskou rosou; nešťastný je naopak každý pot, ak nám ho závišť a vôbec nejaká hriešna náklonnosť vyvoláva z tváre, lebo on neochladzuje, lež ešte viac rozniecuje zožierajúci plameň náruživosti.

O smrti sv. Jozefa nám Písmo sväté nehovorí nič, takže nevieme s istotou ani kedy, ani kde zomrel. Jeho hrob dodnes ukazujú v doline Jozafat blízko mesta Jeruzalem; o jeho svätých pozostatkoch nenájdeme v cirkevných dejinách žiadnu zmienku. Len toľko je nám známe, že ešte pred verejným vystúpením Ježiša Krista zomrel, pretože na svadbe v Káne galilejskej už nebol prítomný. A jeho smrť bola zaiste sladká a šťastná, lebo zomrel v náručí Ježiša a Márie, so vzdychom lásky k svätej Matke, s pohľadom dôvery k Božiemu synovi.

Úcta k sv. Jozefovi rozšírila sa až počas posledných storočí, zvlášť pričinením sv. Terézie a sv. Františka Saleského. Sv. Jozef býva zobrazovaný v tesárskej dielni s nástrojmi alebo ako spiaci a ako k nemu prilietajú anjel so správou o narodení Ježiša.

Socha sv. Jozefa s Ježišom v náručí

zdroj: wikimedia commons

Poučenie

Sv. Jozef bol podľa zákona otec, vlastne pestún Ježiša Krista, ktorý je nám podľa nevyspytateľnej milosti Božej jednorodeným bratom, on bol manžel Panny Márie, predrahej to našej matky; je teda aj naším otcom. Ako taký je naším učiteľom v živote, poučujúc nás všetkých tým krásnym príkladom, ktorý každému pre jeho stav zanechal. Čo raz egyptský faraón o egyptskom Jozefovi povedal: «Chodte k Jozefovi a učinite, čokoľvek vám rozkáže», to ešte vo vyššom stupni platí o Jozefovi Nazaretskom.

Chodte k Jozefovi mláďenci a panny a učte sa od neho milovať nevinnosť, a opatrovať si ľaliu čistoty, ktorá vám v srdci aj v tvári rozkvitá; chodte k nemu manželia a učte sa od neho pokoju, láske, trpezlivosti v prípadoch manželského stavu; vy otcovia učte sa od neho, ako svoje dietky v bázni Božej vychovávať a do chrámu vodiť; vy šľachtici a vysokourodzení, učte sa od neho, ako úpadok vášho rodu trpezlivo a ponížene znášať; vy remeselníci učte sa od neho, ako sa starať o rodinu; vy chudobní chodte do jeho dielne a učte sa od neho, ako pracovať a s málom byť spokojní; vy hriešnici, ktorí ste Ježiša stratili, chodte k nemu a učte sa hľadať ho s lútosťou a pokáním; vy nemocní učte sa od neho zomrieť s Ježišom a s Pannou Máriou.

Sv. Jozef je nám však aj vzorom, ako dočasné statky máme vyhľadávať. Pozemské statky vydobývať si je našou povinnosťou, pretože potrebné sú nám ony:

- 1) k živobytíu. Každý deň totiž musíš jesť, potrebuješ odev, príbytok atď. Aby ti to nechýbalo a aby si iným žobraním nepadol na obtiaž, musíš hľadiť zaopatriť si obživu a majetok.
- 2) K nášmu vzdelaniu. Ak sa chceš niečomu naučiť, musíš chodiť do školy, zaopatriť si knihy alebo potrebné nástroje, musíš sa možno poduť daleké cesty.
- 3) K tomu, aby si v svojom stave mohol niečo vykonať. Remeselník zaopatriť si musí nástroje a látku; musí často dlho čakať na vyrobené peniaze. Roľník musí mať dom, pole, dobytok. A tak v každom stave potrebné sú pozemské statky.
- 4) Napokon k tomu, aby sme aj svojim blíznym mohli preukázať dačo dobré, nadovšetko chudobným, biednym a nemocným. Spasiteľ nám totiž sľúbil, že ak dobre nakladáme s nám zverenými statkami, zverí nám v nebi ešte vyššie poklady. Preto aj z tohto ohľadu musíme sa starať ako si nadobudnúť pozemské statky.

Akým spôsobom však máme vyhľadávať pozemské statky?

- 1) Vždy buď spravodlivý. Neber, čo nie je tvoje. Každý, kto napr. kradne v hore drevo a vôbec niečo takého berie, čo mu nepatrí, hreší. Podobne hreší každý, kto niečo nájdené majiteľovi nevráti, lež si ponechá. Ďalej, nerob druhému škodu! Takýmto spôsobom hreší, kto druhému cez pole ide, dobytok na cudzom pasie, alebo akýmkoľvek iným spôsobom blížnemu na majetku škodu činí. Nepodvádzaj! Kto blížneho klame, aby z toho sám úžitok mal, ten podvádza, napr. kto starý alebo chorý dobytok za mladý a zdravý vydáva, kto falošné peniaze za pravé vydáva, kto víno, múku, mlieko a iné veci falšuje; krčmári, ktorí dvojakou kriedou píšu...
- 2) Nerob si zbytočné starosti a buď spokojný aj s málom. Sú ľudia, ktorí nikdy nevychádzajú zo starostí a lámu si hlavu jednotaj nad tým, ako sa im v budúcnosti bude viesť. Takéto starosti Hospodin doslovne zakazuje, pretože tým človek prejavuje nedôveru k jeho добрôte. Človek má predovšetkým po tom túžiť, aby sa páčil Bohu, aby svoj život podľa jeho svätej vôle riadil a večné spasenie dosiahol. Ohľadom časných vecí má v pokoji pracovať a ponechať to celkom Bohu, čo budúcnosť prinesie.

Buď spokojný s málom! S málom je spokojný ten, kto nechce mať a vyrobiť si viac, než čo pre seba a svoju rodinu potrebuje, aby slušne a jednoducho živý bol. Písmo sväté nás dostatočne učí, ako nerozumne konajú tí, ktorí sa snažia nazhromaždiť si mnoho statkov a peňazí. Veď po smrti nič so sebou nevezmú, a tu zo samej dychtivosti po väčšom zárobku a zisku zabúdajú na svoju dušu a nič sa o ňu nestarajú.

Modlitba

Ó Bože, ktorý si sv. Jozefa za pestúna svojho Syna a za ženícha najblahoslavennejšej matky Márie vyvoliť ráčil, učiň, prosíme, aby sme na jeho príhovor a skrze jeho zásluhy čistým srdcom Tebe slúžiť a potom s ním v nebi na veky oslavovať Ťa mohli. Amen

-mip-

Portál Christianitas.sk odporúča:

Navštívte našu stránku milujuciotec.sk a spoznajte bližšie jedného z najobľúbenejších svätcov, najčastejšie vzývaného pri rodinných problémoch a v ťažkých situáciách.

„Každý musí vedieť, že po Panne Márii je svätý Jozef zo všetkých svätých Bohu najmilší. Vďaka tomu má v sebe veľkú Pánovu silu a môže získavať milosti pre svojich nasledovníkov.“

(Sv. Alfonz Mária Liguori – biskup, učiteľ Cirkvi)

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-jozef-2/>